

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

9 maart 2001

WETSVOORSTEL

**tot invoeging in de nieuwe gemeentewet
van een artikel 10bis dat ertoe strekt de
ondertekening van verscheidene akten van
voordracht van de burgemeester te bestraffen**

(ingediend door de heer Jacques Simonet)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

9 mars 2001

PROPOSITION DE LOI

**insérant un article 10bis dans la nouvelle loi
communale visant à sanctionner la signature
de plusieurs actes de présentation
de bourgmestre**

(déposée par M. Jacques Simonet)

SAMENVATTING

Luidens de gemeentewet moeten de nieuw verkozen gemeenteraadsleden, nog vóór de benoeming van een burgemeester door de Koning, een akte van voordracht ondertekenen.

Het is bij wet verboden meer dan één akte van voordracht te ondertekenen. Zo een zelfde verkorene verscheidene akten van voordracht ondertekent, wordt evenwel in geen enkele straf voorzien, wel integendeel: de thans gangbare praktijk waarbij de procedure opnieuw wordt opgestart om een nieuwe kandidaat voor te dragen, verankert feitelijk de mogelijkheid om meer dan één akte te ondertekenen. Op die manier kan de tweede – in principe verboden – ondertekening in het raam van de nieuwe voordracht immers worden bevestigd

De indiener stelt dan ook voor om diverse ondertekeningen te bestraffen door de vervallenverklaring van het ambt van gemeenteraadslid; alleen die sanctie lijkt hem echt ontradend.

RÉSUMÉ

La loi communale prévoit préalablement à la nomination d'un bourgmestre par le Roi, la signature, par les candidats nouvellement élus au conseil communal, d'un acte de présentation.

La loi interdit de signer plus d'un acte de présentation. Cependant, aucune sanction n'est prévue en cas de la signature de plusieurs actes de présentation par un même élu. Bien au contraire, la pratique actuelle qui consiste à recommencer la procédure en sollicitant une nouvelle présentation, conforte dans les faits la possibilité de signer plus d'un acte : la deuxième signature, en principe proscrite, peut de cette manière être confirmée dans le cadre de la nouvelle présentation.

L'auteur propose dès lors de sanctionner la signature multiple par la déchéance du mandat de conseiller communal, considérant que seule cette sanction serait réellement dissuasive.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000 :	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het Beknopt Verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)	CRIV :	Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV :	Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN :	Plenum (witte kaft)	PLEN :	Séance plénière (couverture blanche)
COM :	Commissievergadering (beige kaft)	COM :	Réunion de commission (couverture beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail : alg.zaken@deKamer.be	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail : aff.generales@laChambre.be
---	--

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In artikel 13 van de nieuwe gemeentewet heeft de wetgever de bepaling ingevoegd naar luid waarvan niemand, voor de voordracht van de burgemeester, meer dan één akte van voordracht mag ondertekenen. Op die manier wilde de wetgever uiteraard reageren tegen bepaalde, in politieke kringen gangbare praktijken die het legitieme vertrouwen beschamen dat de burgers en de openbare ambtsdragers zelf in de verkozenen moeten kunnen stellen

Voormelde bepaling heeft ontegenzeggelijk een aantal positieve effecten gesorteerd, maar heeft niet kunnen beletten dat sommige verkozenen nog steeds meer dan één akte van voordracht blijven ondertekenen.

Hoeft dat overigens verwondering te wekken? De wetgever heeft immers in geen enkele mogelijkheid voorzien om verkozenen die aldus handelen, te bestraffen.

Van de gevolgen van de simultane ondertekening van twee of meer akten van voordracht voor de benoeming van een burgemeester, door een zelfde verkozene, rept artikel 13 van de wet namelijk met geen woord.

De indiening van een nieuwe voordracht komt er meestal op neer dat de betrokken verkozene de mogelijkheid krijgt zijn meningsverandering te bevestigen.

Met andere woorden: een soortgelijke oplossing stelt hem *a posteriori* in staat zich in te dekken tegen de bij wet laakbaar gestelde onregelmatigheid!

Dergelijke gedragingen leiden er soms toe dat een door rechtstreeks verkozenen samengestelde politieke meerderheid op de helling komt te staan; in dat geval is voormeld gedrag nog verwerpelijker en schadelijker voor de democratie.

Het streven om de politiek transparanter en moreel hoogstaander te maken, vereist dat de door de wetgever vastgestelde maatregelen niet worden uitgehold doordat ze niet gepaard gaan met sancties of omdat een beroep kan worden gedaan op andere bepalingen die de uitwerking ervan tenietdoen.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Lorsque le législateur a inséré dans l'article 13 de la nouvelle loi communale la disposition selon laquelle nul ne peut signer plus d'un acte de présentation en vue de la nomination du bourgmestre, il a de toute évidence entendu réagir contre des pratiques politiques de nature à altérer la légitime confiance dont les citoyens et les mandataires publics eux-mêmes doivent pouvoir témoigner à l'égard des élus.

Si la disposition précitée a incontestablement produit des effets positifs, elle n'a pas empêché certains élus de continuer à apposer leur signature sur plus d'un acte de présentation.

Comment pourrait-il d'ailleurs en être autrement puisque le législateur n'a prévu aucune sanction à l'encontre d'élus agissant de la sorte ?

L'article 13 de la loi est en effet muet quant aux conséquences de l'existence de deux ou plusieurs actes de présentation à la nomination de bourgmestre comportant chacun la signature d'un même élu.

Requérir une nouvelle présentation revient la plupart du temps à permettre à l'élus concerné de confirmer son changement d'opinion.

En d'autres termes, une telle solution lui offre la possibilité de couvrir à posteriori l'irrégularité que la loi dénonce !

Lorsqu'il a pour conséquence de remettre en cause une majorité politique constituée par des élus au suffrage universel, ce type de comportement n'en est que moins recommandable et plus dommageable pour la démocratie.

La transparence et la moralisation de la vie politique imposent que les mesures adoptées par le législateur ne soient pas effectivement vidées de leur substance parce qu'elles sont dépourvues de sanction ou parce que le recours à d'autres dispositions est susceptible d'en annihiler les effets.

Het ligt echter voor de hand dat men een verkozene niet de mogelijkheid kan ontzeggen om een ander standpunt in te nemen en te oordelen dat de persoon die hij reeds voor de benoeming tot burgemeester heeft voorgedragen niet langer zijn vertrouwen heeft om dat ambt uit te oefenen.

De aan elk individu erkende vrijheid van mening laat niettemin ruimte voor een dergelijke houding. Het betreft een zeer persoonlijke keuze waarvan de verkozene de gevolgen moet accepteren zonder daarom de keuze van de andere verkozenen, die de akte van voordracht met inachtneming van de wet hebben ondertekend, in het gedrang te brengen.

Met de huidige praktijk wordt het tegenovergestelde resultaat bereikt: formeel worden de voordrachtakten die van dezelfde handtekening voorzien zijn thans weliswaar niet meteen nietig verklaard, maar het is gebruikelijk er niet langer rekening mee te houden en de voordrachtprocedure over te doen, wat leidt tot een feitelijke nietigheid.

In de veronderstelling dat een meerderheid slechts één zetel meer zou hebben dan de minderheid, zou een verkozene die achtereenvolgens twee akten van voordracht ondertekent – de eerste voor een kandidaat die door de meerderheid van de verkozenen wordt gesteund en de tweede voor een kandidaat die door een minderheid wordt gesteund – ter gelegenheid van een nieuwe voordracht de meerderheidswissel kunnen bevestigen en ervoor zorgen dat de voordracht van de kandidaat die door de aanvankelijke minderheid werd voorgedragen regelmatig is en overeenstemt met de letter van de wet.

Men mag er echter redelijkerwijze van uitgaan dat zulks niet de wens was van de wetgever.

Daarom moet de verkozene die handelt zoals hierboven aangegeven, gestraft worden en mag hij niet door middel van de verloochening van zijn handtekening een actieve en zelfs overheersende rol spelen in de meerderheidswissel als gevolg van de verkiezingen.

Daartoe lijkt alleen de vervallenverklaring van het mandaat van gemeenteraadslid werkelijk ontradend te zijn.

Cependant, il est bien évident que l'on ne peut dénier à un élu la faculté de changer d'avis et d'estimer que la personne en faveur de qui il a déjà signé un acte de présentation à la nomination de bourgmestre ne jouit plus de sa confiance pour exercer cette fonction.

Toutefois, une telle attitude relève de la liberté d'opinion reconnue à tout individu. Il s'agit d'un choix éminemment personnel dont l'élu doit assumer les conséquences sans pour autant remettre en cause le choix des autres élus qui eux ont signé l'acte de présentation dans le respect du prescrit légal.

La pratique actuelle aboutit au résultat inverse : bien que formellement, à l'heure actuelle, chacun des actes de présentation revêtus de la signature d'un même élu ne soient pas d'emblée frappés de nullité, il est d'usage de ne plus en tenir compte et à recommencer la procédure de présentation, ce qui aboutit à une nullité de fait.

Ainsi, dans l'hypothèse où une majorité ne compterait qu'un siège de plus que la minorité, un élu qui signerait successivement deux actes de présentation, le premier en faveur d'un candidat soutenu par une majorité d'élus, le second en faveur d'un candidat soutenu par une minorité, pourrait, à l'occasion d'un nouvel acte de présentation, confirmer le renversement de majorité et assurer au candidat présenté par la minorité initiale une présentation régulière et conforme à la lettre de la loi.

Il est toutefois raisonnable de considérer que tel n'a pas été le vœu du législateur.

C'est pourquoi il convient que l'élu agissant comme exposé ci-dessus soit sanctionné et ne puisse par le biais du reniement de sa signature jouer un rôle actif, et même prépondérant, dans le renversement de la majorité qui s'est dégagée à la suite du scrutin.

Seule la déchéance du mandat de conseiller communal paraît réellement dissuasive à cette fin.

Jacques SIMONET (PRL – FDF – MCC)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In de nieuwe gemeentewet wordt een artikel 10*bis* ingevoegd, luidend als volgt :

«Art. 10*bis*.– Indien een verkozen kandidaat of een gemeenteraadslid meer dan één akte van voordracht van burgemeester ondertekent zonder dat een nieuwe voordracht werd gevraagd door de Koning, verliest hij zijn mandaat van gemeenteraadslid uit hoofde waarvan hij de akten van voordracht heeft ondertekend.

De gouverneur die de akten van voordracht heeft ontvangen, meldt het bestaan van verscheidene ondertekeningen onverwijld aan de bestendige deputatie en zendt tegen ontvangstbewijs een bericht van die kennisgeving aan de betrokkene.

Voor het overige wordt gehandeld overeenkomstig artikel 10, vierde tot achtste lid.».

25 januari 2001

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans la nouvelle loi communale il est inséré un article 10*bis* libellé comme suit :

« Art. 10*bis* – Si un candidat élu ou un conseiller communal signe plus d'un acte de présentation de bourgmestre, sans qu'une nouvelle présentation n'ait été sollicitée par le Roi, il est déchu de son mandat de conseiller communal en vertu duquel il a signé les actes de présentation.

Le gouverneur qui a reçu les actes de présentation signale immédiatement l'existence de la pluralité de signatures à la députation permanente et fait parvenir à l'intéressé, contre récépissé, un avis de cette notification.

Pour le surplus il est procédé conformément à l'article 10, alinéas 4 à 8. ».

Le 25 janvier 2001

Jacques SIMONET (PRL FDF MCC)